

munka után *ugyanazt a bént kapják meg, amit a háboru előtt társadalmi állásuk és munkájuk révén elnyerhettek volna.* (Hosszantartó élénk éljenzés és helyeslés.)

Attérve a *politikai* kérdésekre, kijelenti, hogy a függetlenségi párt az indemnitás megszavazásánál, amely bizalmi kérdés, elutasító álláspontra helyezkedik, de nem azért, mintha meg akarná tagadni az anyagi eszközöket attól, amilhez a veradót oly készséggel megszavazta.

A nemzeti erő, amelyre vitéz hadseregünk támaszkodik, *anyagi téren* újabb próbára tételük újabb nemzeti kölcsön által. Én e helyről is felhívást intézek a nemzethez, hogy az új nemzeti kölcsönhöz való hozzájárulás által másodszer is ejtsék ámulatba Európát, (Hosszantartó zajos taps a bal- és a jobboldalon.) hogy a nemzet csekélyebb anyagi gazdagságát pótolni tudja, magasabb és erősebb erő kell. (Zajos taps az ellenzéken és a jobboldalon.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Talán nem szorul indokolásra, hogy az előttem szóló hozzá minden tekintetben méltó hazafias beszédének politikai részével ne foglalkozzam. Ez idő szerint feladatom csak az, hogy a vita folyamán eddig felmerültekre néhány megjegyzést tegyek. Különösen a *rokkantkérdéssel* foglalkoztak legtöbbször.

A háboru után legfőbb kötelességünk lesz a legkiterjedtebb mértékben az *egészségügyi intézmények* fejlesztésére gondolni. Arra azonban, hogy a háboruban betegségeket szerettek mindegyikének államsegélyt adjunk, gondolni nem lehet, de viszont kötelességünk a rokkantokról lehetőleg gondoskodni.

Hangsúlyozni kívánom, hogy a *rokkantok ellátása a közösgyi kiadások terhére kell hogy menjen.* Ha most a magyar állam költségvetésének terhére folyósítjuk a segélyeket, ez csak átmeneti, de a végleges rendezésnél, minthogy a háboru s az egész hadviselés közös, a rokkantok ellátásának költsége is közös kiadások terhére fog iratni.

Nem osztom azt a nézetet, hogy a rokkantakat mezőgazdasági munkára kell alkalmazni. E munka tulnyomó része ép lábát, ép kezét és a test teljes hajlékonyságát kívánja, tehát a rokkantakat erre alkalmazni nem volna előnyös.

Én inkább azt hiszem, hogy a *rokkantoknak kis földbirtokot kellene adni, amelyen szőlőművelést és kertészetet üznének,* megszereznek az ehhez szükséges ismereteket és ha családjuk támogatná őket, akkor megfelelő államsegélylyel kitűnő munkakörhöz juthatnak.

Ne méltóztassék ezt konkrét tervnek venni, mert hiszen ez inkább csak ötlet, hogy az állam megvásárol bizonyos földterületet, berendezze a rokkantok számára, akik ott kertészkednek és megfelelő előismeretekkel kitűnően boldogulnának.

Simontsits alelnök az ülést délután negyednyolcor nyitotta meg újra.

Barabás Béla szólalt fel. Kifogásolta, hogy a kormány olyan javaslatokat terjeszt a Ház elé, melyek a harmóniát nem szolgálják. Csodálkozik azon, hogy az események nem nyitották ki a kormány szeméit. Kérdi, hogy csapataink a háboru után használhatják-e a magyar nyelvet. Kifogásolja, hogy magyar népfőlkkelőkkel egészítik ki az osztrák formációkat.

Mezőssy Vilmos szólalt fel. Szerinte a kormány nagy mulasztásokat követett el a galbona rekvirálás és közélémezés terén, sőt a szállások körül is. Mi lesz az aratás után, tízmilliónyi készletek megmozdításakor. Kifogásolja, hogy Ausztria rendelkezésére olyan olcsón adtunk kukoricát, a közvetítő kereskedelem megrendszabályozandó.

Báró Hazai Samu honvédelmi miniszter válaszol Barabás Bélának. Ausztria hasonló becsülettel vesz részt a háboruban, — mondotta emelt hangon.

Az elnök felolvastatja a király és Frigyes tábornagy válaszát, melyet a képviselőház hódoló táviratára küldtek a nagy győze-

lem alkalmával. Majd a vitát félbeszakítják s a holnapi, esütörtöki napirendet megállapítják s több képviselő mentelmi ügyét is kitűzik.

Az interpellációkra térnek át.

Hazai Samu miniszter válaszol nagyatádi Szabónak. Mindenkinek nem adható meg a két heti szabadság, mondotta, még pedig a csapatoknak a harcra való szállítása miatt nem. *Aratáskor, csépléskor nagyobb szabadság következik.*

Bikády Antal különböző interpellációira Ghillány, Harkányi és Jankovics miniszterek megnyugtató választ adnak.

Az ülés félhétkor végződött.

Tomits Jása Szegeden.

— A kuriai felmentés után. —

(Saját tudósítónktól.) Tomits Jása, a Délvidék ismert publicistája, az ujvidéki hirhedt *Zasztava* szerkesztője. Fanatikus nemzeti-ségi író, akit egy időben nem győztek a törvényszékek és ítélőtábla elé idézni. Most újra aktuális Tomits, mert egy szokatlan eset történt vele: *a Kuria fölmentette azért az ügyért, melyért a büntetést már le is ülte...*

Tomits Jása Szegeden időzik. Komoran járja az utcákat s a Tisza partját, mélyen gondolkozik. A kuriai eset valósággal megrendítette. Egyik hozzátartozónak panaszkodott, már bele nyugodott volna, ha a szegedi ítélőtábla ítéletét (hat hónapi fogház) a Kuria mérsékli.

— *Négy hónapot leültem,* amikor a Kuria felelősségre vont. Abban reménykedtem, hogy a Kuria a hat hónapot leszállítja és a négy havi büntetésemet kitöltöttnek veszi, — mondta Tomits.

— És abban nem reménykedett, hogy fölmentik?

-- Belülről ártatlannak éreztem magamat, viszont ha a mai időkre gondoltam, akkor nem bizhattam a fölmentésemben. Hiszen én szerb születésű vagyok és mindig a nemzetiségi kérdésről irtam...

— Voltak, akik önt magyargyűlölőnek tartják?

-- Ezeknek nincs igazuk! Soha nem voltam magyargyűlölő. Én csak a szegények ügyét tettem magamévá. Mivel Ujvidéken és környékén sok a szerb és én is annak születtem, így nem csodálkozhat senki azon, ha ezeknek a szerbeknek kérdéseivel foglalkoztam főként.

— De amiért a Kuria elé került a napokban, abban a cikkében a ruténekkel foglalkozott.

— Ezt ugy kell venni, hogy a ruthén-perrel kapcsolatban irtam a *Zasztavába* egy tárcát. Ártatlan dolog volt, szociális glosszák, vagy bárhogy nevezhetjük, csak államellenes izgatásnak nem. Magyar lapok is részletesen foglalkoztak a szegény ruthének helyzetével, a háboru óta különösen hangsúlyozták, hogy a ruthén községek legtöbbször leirhatatlan a szegénység s a lakosság elmaradottsága. Ezek a köztudatba ámentek már, de senki nem ütődik meg. Vannak sebek, amiket meg kell vizsgálni, hogy kioperálhassuk s a szervezet annál egészségesebb lesz. Én is így vettem mindig a nemzetiségi kérdést és sajnálatos, sőt számomra tragikus, ha félreismertek. Itt van egy igazi magyar ügyvéd, dr. *Becsey* Károly, akinek elmondtam mindent, felfogásomat és küzdelmeim célját s aki nyugodt lelkiismerettel vállalta védelmemet.

Megemlitjük, hogy Tomits képzett jo-

gász, aki sok esetben ügyvéd nélkül jelent meg bírái előtt és jól tud beszélni, ügyesen csoportosítja érveit. Persze azért előfordult, hogy elítélték, viszont volt olyan hónap, amikor *úgy győzött Ujvidékről Szegedre utazni és vissza, tárgyalásokra...*

Talán ha jó ideig Szegeden marad, tényleg kifelé is nagyon megkedveli a magyarságot, a magyar szellemet s a magyar lelket.

HIREK

0000

Kelemen zászlós „Rendelete.”

Kelemen Kálmán temesvári fiu, tartalékos zászlós a napokban hősi halált halt. Szülei most egy levelet kaptak: fiuk küldte, az utolsó írása. Szomorú, halálosan komoly költemény. A vers címe: *Rendelet.* A melegszi-vü fiu, a hős zászlós végrendelete. Csupa bánatos akkord, lemondó remény. Mint egy bongó hur, mely érzi a végső feszülését, érzi az elpattanását. Ime a vers:

*Ki hozzátok szól mostan, katona,
Kit előbb-utóbb elér a halál:
Ha meghalok majd, vigyetek haza,
Hol régi létem száz emléke vár.*

*Sírom egyszerű, szürke sír legyen,
Szelid magános, komoly, férfias;
Olyan legyen, mint volt az életem,
Belül virág, de kerítése vas.*

*Ne legyen hideg, zordon ravatal,
Komor magános tulvilági ház:
A sír legyen halk, mint ősi dal,
Mit az elmulás keze zongoráz.*

*Fölötte álljon tört veretű kő,
Reája rólam pár sort véssetek;
A sírban, melyen tavasz füve nő,
Egy fiu él, ki meghalt értetek...*

A fiu, a hős zászlós megírta és elküldte a verset a szüleinek. A vers akkordjai még ott zsongtak a lelkében, amikor jött a halál és a halvány képü hős leroskadott a mezőre. A végrendelet parancs volt a mélyen letört szülők előtt és a zsongó lelkü hős zászlós itthon pihen majd szülei közelében, temesvári hantok ölében...

— **Tulzott hírek Szegeden.** Szerdán a déli óráktól kezdve merész hírek keringtek Szegeden is. Minek izgassuk az emberek fantáziáját annak az ideirásával, hogy mennyi mindenről születtek meg pontos számok — nem Szegeden, hanem ott, ahonnan sok kézen keresztül idejutottak ezek a hírek. A dolog egyre hivatalosabb formát nyert és a közönségnek egyre növekvő rétege vett róla tudomást. Bizonyára jóhiszemű tévedésről van szó, amely a közönséget délután fél öt óráig valóságos extázisba hozta. A „Délmagyarország” szerkesztőségét egyre elszántabban és mindig nagyobb várakozással ostromolta a közönség, amelynek ez alkalommal nem járhattunk kedvébe. Fokozódott ez az ostrom, amikor az egyik helyi lap ezeket a híreket meg is jelentette.

— Igaz-e? Miért nem jelenteti meg a „Délmagyarország”? — futkostak be és telefonáltak hozzánk a szentesítésért. A választ megadta az ügyesség, amely ezeket a példányokat elkoboztatta. Mi pedig délután 5 órakor nyilvánosságra hoztuk Hófer hivatalos jelentését, amely klasszikus tömörséggel számolt be a hatalmas galíciai győzelem nagy eredményeiről. A számok hiányoznak belőle.